

Vergaderjaar 2022–2023

31 066

Belastingdienst

Nr. 1203

BRIEF VAN DE STAATSSECRETARIS VAN FINANCIËN

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 14 maart 2023

In de nader gewijzigde motie van het lid Omtzigt c.s. (Kamerstuk 31 066, nr. 1202) wordt de regering verzocht om gedupeerden van het toeslagenschandaal alle op hun zaak betrekking hebbende stukken ter beschikking te stellen, tenzij er sprake is van een lopend fraudeonderzoek, en geen verweer te voeren tegen het verzoek om alle stukken die betrekking hebben op de zaak van betrokkenen ter beschikking te stellen en de lopende (hoger beroep) verweerprocedures ter zake in te trekken. Bovendien wordt de regering verzocht om geen verweer te voeren tegen betrokkenen die op grond van de AVG inzage in hun dossier willen en tegen betrokkenen die willen weten waarom ze als fraudeur zijn aangemerkt, en de door deze betrokkenen gevraagde informatie aan betrokkenen te verstrekken.

Het kabinet wil uiteraard dossiers verstrekken aan betrokkenen. Om daaraan te kunnen voldoen zijn er diverse maatregelen genomen om het opleveren van stukken in het kader van de hersteloperatie te versnellen, zoals het geautomatiseerd samenstellen en lakken van dossiers en het opschalen van het dossierteam. De motie verzoekt in eerste instantie om de op de zaak betrekking hebbende stukken ter beschikking te stellen. Dat is een recht dat voortvloeit uit de Algemene wet bestuursrecht en artikel 6 van het Europees verdrag voor de Rechten van de Mens. Het verstrekken van deze dossiers gebeurt ook met inachtneming van gewichtige redenen om bepaalde passages niet te verstrekken (bijvoorbeeld persoonsgegevens of in het kader van toezicht). Dienst Toeslagen streeft ernaar zoveel mogelijk te voldoen aan inzageverzoeken (al dan niet op basis van de Algemene verordening gegevensbescherming – AVG). Er zijn echter twee situaties waarin Dienst Toeslagen zich genoodzaakt kan zien verweer te voeren: wanneer een verzoek om inzage te algemeen of te ongericht is of als er wordt verzocht stukken ongelakt te verstrekken. In die situaties wordt in beginsel altijd het gesprek aangegaan om de informatiebehoefte bij de burger na te gaan. Het kan echter voorkomen dat een gesprek niet leidt tot een duidelijke en heldere informatiebehoefte, Toeslagen niet aan

het verzoek kan voldoen, en dat de verzoeker een zaak bij de rechter aanspant.

De motie strekt er aldus toe dat er dan geen verweer mag worden gevoerd over de aard of omvang van de gevorderde documenten (bijvoorbeeld wanneer sprake is van ongerichte vraag of een veel grotere hoeveelheid informatie dan waarop een recht bestaat). De motie roept bovendien op om lopende procedures hierover in te trekken. In de praktijk betekent dit dat Dienst Toeslagen dan verplicht wordt te voldoen aan eventuele, onmogelijke vorderingen of vorderingen waarbij persoonsgegevens van o.a. medewerkers, tipgevers en derden openbaar worden. In beide situaties kan de Dienst Toeslagen zich genoodzaakt zien verweer te voeren. Om deze redenen wordt deze motie ontraden.

Het is het kabinet er evenwel veel aan gelegen om niet tegenover gedupeerde ouders in juridische procedures te staan. Om te onderzoeken of dit in (nog) meer situaties voorkomen kan worden, is het kabinet reeds voornemens om de keuzes hierbij gestructureerd tegen het licht te houden. In het tweede kwartaal van 2023 wordt nader ingegaan op de afwegingen en mogelijkheden.

Ten slotte wordt het kabinet in de nader gewijzigde motie van het lid Leijten c.s. (Kamerstuk 31 066, nr. 1200) verzocht om bij de opschaling van het aantal VSO-trajecten de rol van de landsadvocaat uit te faseren en om te onderzoeken hoe in bredere zin de inzet van de landsadvocaat in toeslagenherstelzaken kan worden gestopt, ook in lopende zaken.

Ouders geven aan dat de betrokkenheid van de landsadvocaat aanzienlijke impact kan hebben. Deze signalen zijn duidelijk, en we snappen dat. Ze klinken ook door in de motie. Het kabinet vat deze motie op als een verzoek om de rol die de landsadvocaat heeft in direct contact met ouders bij de VSO-route uit te faseren. Het tweede deel van het verzoek wordt als een oproep gelezen om samen met het Ministerie van Justitie en Veiligheid te onderzoeken welke mogelijkheden er zijn om minder of geen gebruik te maken van de landsadvocaat in toeslagenherstelzaken. Met inachtneming van het voorgaande kan het kabinet de motie «oordeel Kamer» geven en uw Kamer via de voortgangsrapportage informeren over de vorderingen.

Ik hoop hiermee uw Kamer voldoende te hebben geïnformeerd.

De Staatssecretaris van Financiën,
A. de Vries